

КОНВЕРСІЯ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ СУБМОВИ МАШИНОБУДУВАННЯ)

Доп. - Литвинко О.А.,
здобувач кафедри перекладу

Дослідження становлення і розвитку термінологічних одиниць, їх семантики і деривації має велике значення для опису мовних систем, вивчення закономірностей їх функціонування.

На сучасному етапі актуальними є проблеми становлення терміносистем різних галузей: юридичної, економічної, обчислювальної техніки, медичної та ін. Лінгвісти досконально вивчають питання термінотворення, встановлюють шляхи та механізми формування термінологічних неологізмів, досліджують особливості їх функціонування у сучасній англійській мові.

Поряд з цим деякі терміносистеми потребують уваги лінгвістів. Ми розглянемо субмову галузі насособудування в зв'язку з тим, що вона досліджена недостатньо. За останні десятиріччя ця галузь зазнала бурхливого розвитку, а це, в свою чергу, сприяло появі відповідних термінів. Дослідження моделей утворення нових терміноодиниць субмови насособудування має не тільки теоретичну значимість, а й прикладне значення.

Метою цієї статті є вивчення феномену конверсії на матеріалі зазначеної субмови.

Під конверсією ми розуміємо морфолого-синтаксичний спосіб деривації, за допомогою якого здійснюється перехід однієї частини мови до іншої з утворенням омонімії форм. Автором терміна „конверсія” є Г. Суїт. На думку вчених, розповсюдження конверсії в англійській мові зумовлене майже повною відсутністю морфологічних показників частин мови. Іншими словами, корінь, основа, і граматична форма слова можуть співпадати по формі (звучанню і написанню), і тільки зовнішні показники, наприклад, артикль, допомагають визначити частину мови і її функцію в реченні.

З функціональної точки зору в англійській термінології машинобудування можна виділити наступні моделі конверсії.

1) Модель 1. N → V. Пор.:

- *control* „контроль” - *to control* „контролювати”;
- *diagram* „діаграма” - *to diagram* „створювати діаграму”;
- *motor* „мотор” - *to motor* „оснащувати”;
- *generator* „генератор” - *to generator* „працювати в генераторному режимі”.

2) Модель 2. V → N. Пор.:

- *to fall out* „випадати” - *fallout* „випадіння”;
- *to count* „рахувати” - *count* „рахунок”;
- *to build up* „формувати” - *build-up* „складання”.

3) Модель 3. A → V. Пор.:

- *empty* „порожній” - *to empty* „спустошити”;
- *direct* „прямий” - *to direct* „направляти”.

З точки зору семантичного відношення між вихідними і похідними словами при конверсії, десубстантивні дієслова можна класифікувати наступним чином:

1. Семантична група дієслів зі значенням „створювати те , що позначено вихідним іменником”. Пор.:

- *diagram* „діаграма” - *to diagram* „створювати діаграму”.

2. Семантична група дієслів зі значенням „дати те , що позначено вихідним іменником”. Пор.:

- *motor* „мотор” - *to motor* „оснащувати мотором”.

3. Семантична група дієслів зі значенням „створювати дію, за допомогою предмету, названого вихідним іменником. Пор.:

- *wire* „дріт” - *to wire* „монтувати дротом”.

Похідні від дієслів іменники можна підрозділити на наступні семантичні групи:

1. Семантична група іменників, що позначають дію. У іменників цієї групи простежується міцний семантичний зв'язок з вихідним дієсловом.

- *to load* „завантажувати” - *load* „завантаження”.

2. Семантична група іменників, що позначають виконувача дії.

- *to check* „зупиняти” - *check* „гальмівний пристрій”.

Особливо виокремлюється семантична група деад'єктивних дієслів зі значенням „ виконувати дію так, як вимагає вихідний прикметник”.

- *empty* „порожній” – *to empty* „спустошити”;
- *correct* „правильний” – *to correct* „виправляти, робити щось правильним”;
- *direct* „прямий” – *to direct* „направляти”.

Аналіз словникових статей субмови машинобудування показує, що терміноодиниці, утворені шляхом конверсії становлять 13%. Десубстантивні дієслова складають 9,1%, похідні від дієслів іменники -3,25%, деад'єктивні дієслова – 0,65%.

ПРОФЕСІЙНИЙ ТРЕНІНГ ПЕРЕКЛАДАЧА

Доп. – викл. Бока О.В.

На ринку професійного перекладача пропонується три види послуг з усного перекладу: синхронний переклад, послідовний переклад та "нашіптування". Спостерігаючи за роботою професіоналів, можна виділити наступні спільні риси всіх видів усного перекладу:

- чіткість (у перекладі відсутні розмиті висловлювання, зайві паузи, слова-паразити);
- швидка реакція перекладача (перекладач миттєво реагує на іншомовний текст, не перепитує оратора);
- впевненість (перекладач завжди певен у своєму перекладі, ніколи не вагається при виборі еквівалентів).

Щоб досягти перекладу такого рівня, перекладачеві слід багато тренуватися. Розглянемо декілька вправ, спрямованих на тренування професійних перекладачів.

Мета цих вправ – розвиток об'єму оперативної пам'яті, засвоєння допоміжних засобів запам'ятовування.

Вправа 1. Викладач зачитує ряд слів, спочатку 3-4 (наприклад: *кабан, олень, лось, корова*), студенти повинні їх повторити. Кожен студент отримує свої слова. Тематична єдність лексичного ряду в даному випадку бажана, бо усний переклад має